

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de Cerdanya ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

DE LA QUINZENA

fica una taxa i una compra per l'Estat— ho trobem injust per les altres branques de l'economia espanyola. O sinó, que es taxin també els teixits, el vi, l'oli, el ciment, i «tuti quantí».

Però, ah amics! cal recordar-se que els bladers tenen majoria al Congrés. Són els que tenen més diputats.

En canvi, l'oli, el vi, el ciment, els teixits, les fruites i hortalices, que són els únics productes espanyols que s'exporten de veritat, perquè són d'una qualitat immillorable, filla de la oferta i la demanda, de la lliure explotació, de la lliure producció i contractació, aquests, pobres, disposen de pocs diputats i, encara, ai las! són catalanistes.

Perquè caldria que tothom se'n recordés sempre. Catalunya és la regió d'Espanya que produeix per a l'exportació, més ví, més oli, més fruites i verdures i, no cal dir-ho, més teixits.

Si es volgués administrar bé el patrimoni nacional, s'haurien de suprimir les taxes del blat i l'excessiva protecció oficial. Aleshores, potser, els bladers espanyols es treurien la son de les orelles, i s'espavilarien a produir més i millor. I també seria un negoci; aquest negoci que ara fan a les costelles del contribuent.

Expressament hem deixat d'esmentar les taronges i l'arroç. Els feliços valencians, des de que manen els radicals, ni s'han d'amoinar per aquestes petiteses. Aquests ni necessiten les taxes. Aquests, avui, compten fins amb els tractats de comerç, els quals —d'un temps ençà— s'han fet única i exclusivament per a poder vendre les seves taronges.

Dijous passat es presentà a les Corts un projecte de Llei demanant que el Govern adquirís del mercat nacional i a preu de taxa 600.000 tones de blat.

Em sembla bé aquest projecte d'ajud als bladers. Però, posat a ajudar, posats a convertir l'Estat en el pare pe- daç de tothom, trobem que el Govern no hauria de fer distincions entre els ciutadans.

Hauria de comprar, també, 600.000 metres de teixits als fabricants; 600.000 hectolitres de vi als vinaters; 600.000 Kilògrams d'oli als oliaires; 600.000 kgs. d'arròs als arrossaires; 600.000 parells de calçats... i així succesivament, que comprés tot el que hi ha per vendre, de manera que tot aquell que necessita comprador no hagués de passar més mal de caps.

I una volta l'Estat ho hagués comprat tot, aleshores que ho repartís entre tots els ciutadans! Heus aquí com els espanyols hauríem resolt el problema de la vida!!

Es curiosa aquesta psicologia dels nostres Diputats. Si més no, de la majoria dels nostres Diputats. S'ha d'auxiliar a l'Agricultura, diuen. Però, fixe'u s'hi bé. L'agricultura, per certs economistes madrilenys, no és altra cosa que el blat. De l'oli, del vi, de les fruites fresques, de les verdures, ningú se'n recorda.

I dels teixits?; oh, aquests, ja tenen l'arancel!

Però, si hi hagués una mica menys d'ignorància i potser també una mica més de bona voluntat, veurien que el

blat és precisament el producte més protegit per tots els Governos haguts i per haver. I encare més: és el producte que en realitat es mereixeria menys protecció, perquè és l'únic que no s'exporta i és el que produïm d'una qualitat més inferior.

Els bladers espanyols són els que— de tot el món— produeixen menys quantitat per hectàrea. Per manca de cultura agrícola. Per manca d'adobs; per manca de seleccions; per rutina; per manca de coneixements; per entestar-se a volguer fer produir blat en terres impròpies terres més apropiades per a pasturatges o per a forestals.

I aquesta ignorància, aquesta rutina i aquesta peresa, som tots els espanyols que l'hem de pagar. Gràcies a la taxa, a Barcelona, a Sevilla, a Bilbao, s'ha de pagar el blat al preu de taxa, quan el blat argentí, canadenc o rús, ens costa —sense drets de Duanes— posat a qualsevol port espanyol cap a la meitat del que ara ens costa el nostre mateix blat.

I encara no hi ha prou. Volen que l'Estat compri el sobrant, per així poder mantenir la taxa.

Que consti que no voldríem cap mal als bladers. Creiem que s'ha de protegir el blat, com qualsevol altre producte. Per això hi han els arancels; per això hi han els drets de Duana. Si funcionen pels teixits, que funcionin també pel blat. Es just i és lògic.

Però, fer jugar per a «l'interior d'Es panya», uns nous arancels i uns drets de Duana, —perquè això és en la pràc





NOTICIARI



EL CONCURS DE PESSEBRES

—Regint-se amb les bases publicades a la «Fulla Parroquial», del concurs de pessebres organitzat pel Grup de la F. J. C. de Puigcerdà, han quedat classificats en aquest ordre:

Coloma Suau, (fora de concurs segons la base primera).

F. Moller i L. Reig, primer premi grup A.

Carme Vernis, primer premi grup B

Els que segueixen han construït també pessebres força interessants, alguns de ben reeixits i, per això se'ls sortejarà valuosos premis i figures de pessebre. El sorteig serà públic i s'anunciarà la data oportunament:

Germans Diguillem Llorens, Germans Bertran (Romá), Josep Viladesau, David Moliner, Germans Segalá, Josep Cosp, Germans Pons de la Hija, Germans Ginesta, Jaume Bragulat, Joaquím Esteva, Francesc Armengol, Germans Fabra, Alfons Pons Antoni Brunet, Germans Diguillem Pont, Francesc Mas, Antoni Junoy, Joan Torá, Germans Surroca, Germans Mosquera, Salvador Nicolau, Pere Casas, Celestí Mortes, Josep Barnach, Germans Bertran, Lleó Borrrell, Germans Pons, Joan Anglada, Josep Vila.

Es d'agrair a tots els pessebristes en general l'interés demostrat per a l'expandiment del pessebre.

Ens cal remerciar també, en nom de l'Hospital, l'haver posat safata de recaptació a benefici de dit establiment, en el pessebre del carrer d'Espanya; la recaptació total ha estat de 18'65 pessetes i 3 francs.

LA FESTA DE SANT ANTONI.

—Com cada any, la Societat de la Tralla, ha celebrat amb esplendidesa la festa del seu sant Patró. Es començà amb un selecte concert que tingué lloc la vetlla de la diada en el Casino Ceretà i al qual assistí ben nombrosa concurrència.

A l'endemà es celebrà l'ofici solemne a la parroquial de Santa Maria, després del qual fou beneït el besiar a la plaça dels Heròis. Seguidament els tradicionals «Tres toms» emprengueren la marxa pels carrers de la Vila, acompanyats de la banda de música.

A la tarda es donà un segon concert, aquest en el saló de cafè del Círcol Agrícola, i un ball en el teatre de la mateixa societat, el qual era insuficient per a aquibir la gran gentada que hi acudí. Fou un ball força divertit.

El *clou* de la festa, però, fou el sarrau que tingué lloc en el Teatre Ceretà. L'animació hi fou extraordinària i tothom s'hi divertí a desdir. Durant el mateix es feu el sorteig del porc essent premiat el número 500 del qual n'era posseïdor el nostre amic Lluís Torres.

La festa es perllongà fins a la matinada i tothom en sortí satisfet.

PROFESSEUR DE FRANÇAIS

Progreso, 4 - 2.º PUIGCERDA

QUINTES. — A continuació publicuem la llista dels minyons, fills de

Puigcerdà, que entren a la lleva d'enguany per al servei militar.

Salvador Bonada Corretjans, Cosme Gavañach Porta, Joan Granés Andorrà, Joan Guardia Cot, Josep M.ª Piñol Aguadé, Josep Postius Saüra, Joan Roger Martí, Francesc Tort Casadesús, i Manuel Casanovas Feliu.

HOTELLERIE CERDANE

el màxim confort
dins d'un ambient

cerdà

Vidua SALVAT
Bourg-Madame

CONCURS D'ESQUI.—Avui a La Molina, la Federació de Joves Cristians de Catalunya, celebra el primer Concurs d'esquí fejecista.

Han sortit alguns esquiadors del grup de la F. J. C. de la nostra Vila per a prendre part a la cursa de mig fons (8 quilòmetres).

Pensem que desempeñaran el bon paper que els hi correspon, tan per la seva vàlua com per desenrotllar-se el concurs a la nostra comarca.

CARBÓ DE PRATS

El que vulgui carbó d'aquestes mines pot adreçar-se a

CAL PAU DE BOR - LA BARONIA

NEIXEMENT.—El nostre volgut amic en Francesc Cabana i Arderiu, resident a Barcelona, ha tingut el goig de veure augmentada la seva família amb el neixement d'un xamós nen. Rebin ell i la seva esposa la més sincera enhorabona.

ESPECTACLES.—A les hores de costum tindran lloc avui les sessions de cinema en els teatres Ceretà i del Círcol amb interessants programes, de gran èxit.

FABRICA DE BEGUDES CARBONIQUES GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa — DESPATX: Revolució, 27-Tel. 64

PUIGCERDA

El Turisme a Cerdanya

III

Independèntment de les dues carreteres nacionals esmentades, poques vies més resten a Cerdanya; on existeixen, encara un sens fi de pobles incomunicats. Tenim el camí que, sortint de Ger, porta al poble de Maranges, molt interessant turísticament puix que facilita l'ascensió a l'estany de Malniu, bosc de Maranges i de Guils, i contraforts del Campcardós i Puigpedrós, però és una ruta que dona certa basarda al turista, degut a la seva extremada estretor i a enfilarse per sobre d'uns precipicis imposants sense comptar amb defenses ni marges de cap mena. Tenim el camí que va de Martinet a Llès passant per Sannillés, des del qual es divisen belles vistes panoràmiques emmarcades per les serres de Cadí, vall del Sègre, Alt Urgell i Cerdanya; aquest camí, amb la seva continuació fins els boscos de Llès i d'Aransa construïda pels aterradors de boscos, permet d'endinsar-se fins el cor de la muntanya, apropant l'excursionista als estanys de la Pera, Perafitia, de Salu i de la Muga, i als colls del Port Negre i de Perafitia que porten a Andorra. S'està treballant actualment en la construcció de la carretera que anirà de Martinet a Montellà, i... ja no tenim més camins a la Cerdanya espanyola, puix els restants, dels quals ningú no en té cura, com no sigui algun pagès que hi aboca el pedregam que treu dels seus camps, o bé els fa servir de conducció d'aigües per a regar no mereixen pas el qualificatiu de camí. Corriols practicables només per carretes menades per bones parelles de bous, és del que disposen únicament nuclis urbans com Vilallovent, Caixans, Les Pareres, Vilar, Escadarc, Tallorta, Astoll, Alp, Das, Sanabastre, Suriguerola, Grus, Quadres, Bor Pi, Sta. Eugènia, Bastanist, Estana, Villec, Müssa, Bar, Aransa, Viliella, Cobarrü, Tallendre, Cortàs, Ellar, Greixa i Olopte; i encara potser ens en descuïdem algun. Podem fer remarcar, també, que per anar de Sanabastre a All, posem per cas, distants dos quilòmetres escassos, cal recorre'n una vintena—la meitat d'ells impracticables en cotxe—, degut a que no

existeix un sol camí que travessi la Cerdanya de nord a sud, des de Puigcerdà a Bellver. Tampoc no es pot fer en automòbil el circuit de la Cerdanya, puix si bé per la solana hi passa la carretera de la Seu d'Urgell, la de la obaga sortint de Bellver resta encallada a Prats, al límit de l'antiga «província» de Lleida.

Amb el que acabem de dir es comprendrà que la Cerdanya es troba fortament «handicapada», turísticament, per manca de vies de comunicació, puix que li falten les més elementals; llocs i recons que serien molt visitats i contribuirien a distreure el turiste i a fer-lo romandre a la comarca uns dies o potser unes setmanes més, ara resten ignorants o inassequibles. Per manca de carreteres a la Cerdanya nostra, França absorbeix un gran nombre de turistes automobilistes, i fins d'estiuejants que es disseminarien pels pobles nostrats si fossin al seu abast.

El que no disposem a la Cerdanya de camins veïnals, tan necessaris al turisme, volèm atribuir-ho a una falla de la legislació vigent, que dona igual tracta als pobles de les terres baixes, on generalment el terreny és planer, i la densitat de població hi atany els 200 habitants per quilòmetre quadrat, que als pobles d'alta muntanya, comarques amb una migrada densitat de població. Està establert que per obtenir la construcció d'un camí veïnal el poble o pobles interessats tenen de fer una aportació d'un 30, o un 40 per 100 del cost de l'obra. A les terres baixes per a la construcció d'un camí de tres quilòmetres hi contribuiran municipis representant 10.000 o 15.000 habitants, o potser més, mentre que a muntanya un camí d'igual llargada costarà tres vegades més degut al seu traçat difícil, i l'aportació, que com a conseqüència, serà el triple, passarà tal volta sobre un pobllet de 200 o 300 habitants, i, naturalment, el camí resta per fer; a un pobllet miserios exigir-li 50.000 pessetes és demanar-li l'impossible. Resultat de tot això és que a la Cerdanya espanyola de fet existeixen només dos camins veïnals; el de Maranges i el de Llès; i els dos són fets amb vistes a les explotacions forestals.

El Foment del Turisme del Pirineu Català en l'assemblea de Sindicats de Turisme de Catalunya que tingué lloc a Barcelona el mes de Juny prop passat demanà i obtingué que en les conclusions aprovades i elevades a la Generalitat hi figurés la petició de la construcció d'un camí o carretera que unís la Cerdanya amb el Bergadà, via d'alt interès turístic. Actualment els automobilistes provinents de la Cerdanya i restant Alt Pirineu que es dirigeixen a Barcelona forçosament tenen de fer la ruta Collada de Toses-Ribes-Ripoll-Vic. Els automobilistes de la Catalunya baixa que visiten la Cerdanya sofreixen, en el retorn, la monotonia de tenir de refer el mateix camí d'anada, refredant entusiasmes i possibles bones impressions que poguessin endur-se'n d'aquesta contrada. Aquestes falles turístiques podrien esmenar-se —fent ensems un gran bé a l'economia catalana, puix que s'unirien dues comarques veïnes avui dia injustament allunyades per manca de vies de comunicació; Cerdanya i Bergadà— donant acabament al bell circuit Barcelona-Vic-Ripoll-Ribes-Collada de Toses-Castellar de N'Huc-Pobla de Lillet-Berga-Manresa-Barcelona. Per l'acabament d'aquest circuit no manca altra cosa que la construcció d'un troc de carretera anant de la Collada de Toses a Castellar de N'Huc, onze quilòmetres en total.

En parlar de les falles de les vies de comunicació cerdanes no podem pas silenciar les que es produeixen en la via ferrada internacional Ax-les-Thermes-Puigcerdà-Ripoll, i especialment en el recorregut espanyol. Durant els tres mesos d'estiu tenim quatre trens ascendents i altres tants descendents, aquests amuntagats, dos a primera hora del matí i els altres dos a última hora de la tarda; l'últim tren del matí té la sortida de Puigcerdà a les 8'10, i el primer de la tarda a les 16'30, de forma que els dies que l'express francès provinent de París, que té anunciada l'arribada a les 7'50, per l'enllaç, cosa ben corrent, els viatgers vénen obligats a romandre a Puigcerdà, vulguen que no, més de vuit hores amb el consegüent disgust pels perjudicats i desprestigi d'aquesta línia. És més corrent encara el que no enllaç amb el seu correspo-

ment francès l'express ascendent que surt de Barcelona a les 14'15; s'ha donat el cas que l'hagi perdut durant tres dies en el transcurs d'una setmana, obligant als viatgers a fer nit a La Tour de Carol, d'on poden sortir a les 5 hores del següent dia en un mal tren mixte. En els nou mesos restants de l'any, per a correspondre als cinc trens francesos que arriben a l'estació de Puigcerdà, disposem només de dos trens, de manera que el

mal servei anul·la de fet l'aspecte internacional del nostre transpirenenc, el qual hom diria que circula clandestinament, puix que les companyies explotadores no fan cap propaganda relacionada amb ella, passant per aquest motiu a ésser una de tantes línies ferrades d'interès comarcal. No es vol treure partit dels 108 quilòmetres menys de recorregut que hi ha de Barcelona a Tolosa utilitzant el transpirenenc, ni tampoc de les seves be-

lleses naturals, molt superiors a les de la línia Cerdère-Narbona, així com dels aventatges climatològics durant l'estació estiuenca. I la Cerdanya, per la qual seria un reclam extraordinari el què aquesta via ferrada tingués el moviment que per la seva situació i circumstàncies li correspondria, reb viatgers malhumorats i decebuts, quan no és defugida pel gros turisme, que és el cas més freqüent, o ignorada, que és el cas més trist.

sabons BARANGÉ

duren més
renten millor



tiu el problema de les aigües potables de la Vila, si més no de forma interina, en espera del proveïment definitiu, que ara com ara no sabem encara quin serà.

NOTICIARI

VIDA MUNICIPAL

En data 17 del corrent celebrà l'Ajuntament sessió ordinària sota la presidència de l'Alcalde, senyor Cosp i amb assistència dels regidors senyors Prat, Diguillem, Arró, Carrera, Bonet i Vidal.

Una vegada llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior es dona compte i s'aprova la nota de jornals dels obrers eventuais, important 427'50 pessetes.

—També, la recaptació de Consums corresponent al finit mes de desembre, important 5 487'82 ptes.

—També la liquidació del quart trimestre amb Girona, important 15.326'78 pessetes.

—Es dona compte de dos informes de l'Arquitecte senyor Anglada, emesos en el sentit de que l'Ajuntament no pot efectuar les obres que tenien demanades per a les seves finques els veïns, senyora Vídua Ferrer i senyor Joan Esquena, per tractar-se de terrenys particulars i aliens, per tant, al Municipi. I l'altre donant compte

de l'estat en que es troba l'edifici veï al del propietari senyor Font, de l'informe del qual s'acorda donar-ne coneixement a dit senyor Font.

—Es llegida la relació dels minyons que enguany entren en quintes.

—S'acorda l'adquisició d'una partida d'arbres i rosers amb destí al Parc Schierbeck i passetjos.

—També, que una comissió de l'Ajuntament, presidida per l'Alcalde, es desplaci a Barcelona a fi de portar a cap certes gestions encaminades a resoldre ràpidament la qüestió de l'abasteixement d'aigües de la Vila.

—El regidor, senyor Arró, reagra en nom seu i de la seva família a la Corporació pel condol que li fou tramès amb motiu del traspàs de la seva mare (q. e. d.)

COMENTARI: A pocs comentaris pot donar lloc aquesta sessió, com no sigui el fer remarcar el criteri, que sembla compartir unanimitat pels components actius de l'actual Ajuntament de procurar tenir resolt pel proper es-

VIGILEM ELS NOSTRES INFANTS. —Gairebé no passa un dia que no haguem d'escoltar alguna queixa referent a la mala educació, dolentes habituds, manca de respecte envers els majors, de nombre d'infants que corren pels carrers, a totes hores, talment com si fossin abandonats; els hi sentireu converses immorals; renecs, i no se us acudeixi pas reptar-los o volguer los hi donar consells, car aleshores són capaços de desafiar vos fent l'home gros.

Fins alguns industrials botiguers se'ns han queixat d'haver-los sorprès agafant objectes de llurs parades, tan si són a fora com a dins, doncs, a alguns no els manca pas atreviment.

Cal que vigilem els nostres infants si no volem que demà ens haguem d'avergonyir d'ells. I ens hi hem d'ajudar tots, pares, mestres, autoritats, si no volem que aquests infants d'avui, els homes de demà, siguin una generació dominada pel vici i per les males habituds.

ES VEN una coneguda i acreditada
Fàbrica de Pastes per a Sopa.
RAÓ: en aquesta Impremta

EL BALL DE CASATS.—Ahir tingué lloc en el Casino Ceretà una reunió de socis per a tractar de la organització del «ball de casats» que fa uns quants anys es celebra amb força èxit. Hi ha el propòsit per enguany d'organitzar quelcom de nou que contribueixi a embèllir la festa i a fer-la tot el divertida possible.

La Cerdanya d'abans guerra

(Memòries d'un estiuejant)

X

El pelegrinatge dels artistes

L'aversió dels artistes de l'antigüitat per les muntanyes, fou un fet real que esmenten els historiadors. Una planúria immensa, abundosa de sembrats, era per als antics, la visió d'un paisatge perfecte. Lucreci mandrejava de plaer, aegut prop d'un xeragall remorós, a l'ombra d'una salzereda. Res inspirava tan a Virgili, com els camps llaurats de les planúries toscanes.

Els Apenins i els Alps eren travessats per pura necessitat i fent mil invocacions a Júpiter. Claudià comparava la visita dels glaciers a la visió terrorífica de la Gorgona. Els cims alerosos eren, als ulls dels antics, els laboratoris on es congriaven les ires dels deus per a castigar els habitants de les planúries. La superstició del malefici muntanyenc perdura encara a l'edat mitjana, en els relats del Petrarca, en explicar al cardenal Colonna la seva arriscada ascensió al cim del Mont Ventós. Fins Rousseau, en ple segle XIII, té pressentiments de dissort quan parla del Mont-Blanc, el qual anomena *les glacières*. Es precis arribar a Ruskin, per a trobar l'artista dels cims i l'estilista dels canviants de llum dels cels de les altes encontrades.

Hom no sap pas si tota aquesta literatura barata la coneixien els nostres artistes, literats i pintors, del darrer terç del segle passat. Però, si, que sabem que els deixebles de Llotja de Barcelona, aimaven més els reconets fàcils, per a inspirar-se i per a copiar, que no pas els espectacles complicats que de tot temps oferien les afraus dels Pireneus. Més aviat eren els poetes els que cercaven les muntanyes per a inspirar-se. De totes les encontrades del Pireneu català, Cerdanya se'n duia indubtablement la preferència. Bon xic també la comarca muntanyosa de l'alt Ter. Entre una i altra encontrades, les soletats de Finestrelles, Coll de la Marrana, Nou Creus i Grà de Fajol, havien inspirat a Mossen Cinto el poema canigonenc, a Guimerà la tragèdia del Manelic i a Maragall la sensació pirenenca, inimitable, de la «Vaca Cega».

Cerdanya era una terra ignorada, gairebé tan indòmita i desproveïda de retocs artificials, com la terra que evocava Tàcit en els relats de la seva Germània. No era extrany que els artistes fossin entestats en descobrir-li els seus secrets. Bona part de l'inventari dels secrets folklorístics, filològics, històrics, anecdòtics de Cerdanya, es trobaven a la «farmàcia» d'en Martí. El senyor Martí, cerdà de gran cor, tant com medecines, venia art, literatura, rondalles i llegendes. La seva farmàcia era una veritable *botega di poesia*, on hi havien anat a empouar Mistral i Mossen Cinto Verdaguier, en Lluís Cutxet i en Guimerà, en Francesc Tresserra i en Peprax, en recerca de relats llegendaris i de corrandes que, vencent la seva natural resistència, entonaven les pageses que acudien el dia de mercat a la Vila. Francesc Matheu i Sanchez Gavañach, recolliren també de la *farmàcia*, notes per a compondre l'Himne Cerdà.

Més ençà, la novella generació de poetes catalans, havia

desfilat també pel laboratori literari que posseïa Cerdanya. Dos poetes enamorats dels llevats silenciosos, de la magestat imponent de les serralades i de la impressió d'eternitat de les altures i dels cingles desafiat per les boires i pels isards, havien fet llarg sojorn a Cerdanya. Es deien Joan Maragall i Joan M.^a Guasch. Cal afegir a aquests noms els de Narcís Oller, novel·lista preclar que descrigué amb emoció la Cerdanya en una de les seves celebrades novel·les; i el d'Ignasi Soler, cantor de les bel·leses ignorades dels llacs solitaris i dels recones de Pedra, de Riu i de Mussa.

En canvi era fenòmen ben notable l'escassa atracció que el Pireneu inspirava als pintors. Fora d'en Llimona i d'en Baixeres, enamorats dels remats i de les boires de Núria i de Carència, eren comptats els pintors que s'atrevien a interpretar la grandiositat dels panorames pirenenes. Fou una excepció en Pere Borrell. La seva paleta sabia bé els secrets de la llum, fina que embolcallava els prats cerdans voltats d'obscures vernedes. Pel seu taller modest del carrer de Santa Maria, havien desfilat una infinitat de deixebles desitjosos de conèixer l'estil nou del paisatge lluminós. En Cava, l'Armet, en Tusquets, en Romà Ribera... L'escola clàssica de Pere Borrell evolucionà a través dels seus fills, els preclars pintors Ramon i Juli, conreadors de la pintura d'estil alegòric i simbòlic, sense deixar la tendència paisatgista que havien après del seu pare. Molts anys la Vila havia hostatjat a l'estiu a en Russinyol. Però en Russinyol no volia pintar. Ell deia que a Cerdanya s'hi anava a reposar. Per a ell; el pintor dels jardins solitaris, Cerdanya era un jardí massa gran. Li plavia més la tertúlia del migdia a l'Estany, rodejat d'en Vilumara i d'altres amics que li contaven facècies per a les seves comèdies, mentre la Conxita de l'Estany, en bé de la seva salut, li regatejava el *Pernod*.

Si fallaven els pintors, en canvi, pujaven a Cerdanya bons estols de músics. Hem esmentat a Sanchez Gavañach, autor de la música de l'Himne Cerdà i director del Conservatori de Barcelona. Amb ell, el violinista Krigboom amb la seva elegant muller, eren uns entusiastes del Pireneu. Darrera d'ells seguien el violinista Manuel Ainaud i en Vallcorba, pianista i en Blanchard, cèlebre baríton, i l'Albèniz i finalment l'Enric Granados. Aquest estol de mestres havia fet una escola d'aficionats verament admirable. El jovent es reunia sota les teulades de la elegant casa de l'editor Simon —l'amic íntim de Castelar, del qual havia publicat sengles obres— del xalet del doctor Andreu, el qual somniava sempre en convertir la Cerdanya en una altra Engadine; i de la torre del doctor Moner, introductor amb la seva muller de la sardana a Cerdanya, per a estudiar els clàssics alemanys i la nova música de l'escola espanyola conreuada i ressuscitada per la inspiració d'Albèniz i de Granados. També dintre de la vila, deambulant pels carrers solitaris, a mitja nit, us soptaven les notes d'algun piano que interpretava Chopin o Schuman.

Quan arribava setembre i les vetllades es feien llargues, sovintejaven els concerts familiars executats pels aficionats. Els mestres no es prodigaven. Solament recordem una prodí-

galitat de broma d'en Granados, al bosc de la Mata, donant voltes a la maneta d'un piano de manubri destartalat, que el jovent havia fet pujar en ocasió d'una excursió col·lectiva.

Era divertit de contemplar al gran artista, amb el xambergó de gairell i a l'aire la xalina, com reia en sentir les notes in-harmòniques d'aquell trasto vell. X. Y. Z.

FABRICA D'ARTICLES DE PASSAMANERIA
I TEIXITS DE PUNT NOU ETAT

VENTURA & COT Ltda.

Lincoln, 15 (S. G.)

Teléfono, 72233

BARCELONA

(Vendes exclusivament a l'engrós)

L'ART EN ELS PESSEBRES

Hom acostuma a classificar els pessebres en artístics i familiars o infantils. No entrarem ara a discutir si aquesta classificació és adequada o no. Solament volem fer notar que no s'ha de confondre l'aparatositat amb l'art. Una cosa espectacular no sempre és una cosa artística; en canvi, una cosa senzilla pot tenir a vegades una valor artística superior a una altra de moltes pretensions.

Les condicions que ha de reunir un pessebre per a ésser considerat com artístic nosaltres les reduïm a una proporció. Si un pessebre ja de grans, ja de petites dimensions, guarda la deguda proporció en el paisatge i en la col·laboració de les figures, mereix el qualificatiu d'artístic. I com més perfecció en les proporcions, més artístic.

Les figures més grans han d'ésser plaçades a primer terme; les mitjanes al mig i les petites a últim. En general s'abusa de les figures. Pel que fa a les cases, s'ha de procurar no posar-les a primer terme, altrament les figures pujarien tant o més que elles i no hi hauria manera d'imaginar se com podrien passar per la porta.

Si feu un bassal d'aigua, mireu de que no es veigi l'alumini... Si utilitzeu el mirall, feu-ho amb gran discreció; que no es conegui que sigui un mirall.

Cal també transportar-se als temps del neixement de l'Infant Jesús i així

veurem que les turbines i maquinàries de tota mena no hi diuen gaire, car no estaven encara inventades. Caçadors amb escopetes tampoc, ni figures amb paraigües; i així d'altres coses per l'estil.

Col·locant al fons del pessebre una tela pintada que representi el paisatge més llunyà, se li dona més horitzó i més interès.

* * *

Concretant-nos als pessebres construïts enguany a Puigcerdà, ens és grat consignar que hi hem notat una més marcada tendència a servir la proporció; i ja hem dit que aquesta és, al nostre entendre, la condició indispensable que ha de tenir un pessebre si vol mereixer el nom d'artístic.

Importants Tallers de TINTORERIA

necessiten representant
en aquesta vila

Es preferible Merceria
o Botiga de Robes
en punt cèntric

Raó:

Carrer 14 d'Abril, 23

VICH

EDICTE

Carles Obiols i Taberner, Jutge de 1^a Instància de la Vila i Partit de Puigcerdà

FAIG AVINENT: Que per auto de vint-i-quatre d'aquest mes, fou declarat en estat de fallida el senyor Josep M^a Plana i Plana, comerciant d'aquesta Plaça, havent disposat fer pública l'esmentada declaració per mitjà del Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya, un periòdic d'aquesta localitat i edictes en els llocs acostumats, i en virtut del present i a tenor del que ordena l'article 1057 del Codi de Comerç de l'any 1829, es prohibeix que cap persona faci pagaments ni entrega d'efectes al fallit, ni a cap altre persona en el seu nom, debent tan solament verificar-ho al dipositari senyor Miquel Llanas i Martí, comerciant d'aquesta localitat, puix, del contrari, no quedaran lliures de les obligacions que tinguin pendents. Així mateix, es prevé a totes les persones en poder de les quals existeixin les pertencències de l'expressat senyor Josep M^a Plana i Plana, que facin manifestació d'elles per notes que deuran entregar al Comissari senyor Baltasar Prat i Puig, del comerç d'aquesta Vila, en el concepte de que, de no complir-ho, seran tinguts per ocultadors de bens i còmplices de la fallida. Finalment, son previnuts els creditors, que es presentin en el dia i hora que oportunament s'assenyalarà per a la celebració de la primera junta de creditors, a la Sala de l'Audiència d'aquest Jutjat, on deuran presentar-se personalment o per mitjà de representant autoritzat amb poder bastant, amb l'advertiment de que, per falta d'assistència se'ls seguirà el perjudici a que en dret hi hagi lloc. I per tal que arribi a notícia de tots i ningú pugui al·legar ignorància, s'expedeix el present edicte.

Puigcerdà, a vint-i-cinc de gener, del mil nou-cents trenta cinc.

Davant meu:

Carles Obiols

V. Saura

AGRICOLES

L'encalçament de les terres

Segons molts agrònoms, cada any perden les terres de 500 a 700 quilos de calç per hectàrea. Les quantitats de calç que s'haurien d'incorporar als terrenys que n'estan empobrits, so-

◆ ◆ L'anunciar a CERETANIA fa prosperar el negoci ◆ ◆

bretot els argilosos, són tant majors com més compactes siguin aquests. Es una bona pràctica fer una encalcinada en aquestes terres, cada tres o almenys, cada cinc anys. La dosi que s'hauria d'emprar, convé que arribi a 3.000 o 4.000 quilos, si són terres argiloses; en les terres mitjanament compactes i no tan àcides, 2.000 quilos per hectàrea es consideren suficients.

La calç s'ha d'incorporar a la terra, almenys, un mes abans de la sembra, puix al quedar colgada podria, per la seva causticitat, contrariar el desenvolupament de les plantes.

Quan s'hagi de donar una encalcinada a una peça de terra que s'ha d'afemar o rebre adobs químics, per a evitar les pèrdues d'azot, convé espargir primer la calç barrejada amb terra, i esperar sis o vuit setmanes abans de portar-hi els adobs.

El mètode més aconsellable de fer les encalcinades és servir-se de calç

viva sortint del forn, o bé emprar calç viva ben esterrossada.

Les qualitats de la calç són molt variables. Es pot apreciar que una calç és tant més bona, quant menys pesant sigui; com més fàcilment queda reduïda a pols per l'acció de la humitat i deixi menys terrossos.

Repartida la calç viva fent piles sobre les terres, si és bona, tarda pocs dies a reduir-se a pols. La distribució de la calç es pot fer a mà, però aquesta forma té l'inconvenient que la polsina molesta els treballadors. La manera més còmoda és fer la distribució de la calç amb un repartidor d'adobs, però en aquest cas, la calç ha d'ésser en pols. També es pot repartir amb pala.

Les terres que contenen proporcions elevades de carbonat de calç, pot substituir aquesta per a encalcinar les terres, però llavors, abans s'han de moldre finament.

Alexandre BULART i RIALP

ADVOCAT

PUIGCERDÀ BARCELONA
Plaça de Cabrinetty, 20 - 3er., 3.^a Balmes, 10 - Entll. Telèfon, 11287.

Els Doctors

ANTONI PAL SOLÉ

i

FRANCESC PANIELLO GRAU



Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

*Visita el primer diumenge de cada mes
a l'Hotel Tixaire de Puigcerdà*

NOTICIARI

CASAMENT.—El passat dia 19 es celebrà l'enllaç matrimonial del nostre amic en Ramon Comengés i Arró, amb la gentil senyoreta na Carme Gracia i Delmàs.

Als núvis i convidats els fou servit un excel·lent banquet en el conegut Restaurant Reus.

La jove parella, a la qual desitgem tota mena de felicitats, emprengué el viatge de noces per les principals ciutats d'Espanya.

UNA VENDA DE CIGNES.—Ens enterem que amb destí a Màlaga han estat adquirits a l'Ajuntament dos cignes (una parella) dels del nostre Estany. El preu, segons se'ns diu, ha estat fixat a 600 ptes.

REGISTRE CIVIL.—Durant la quinzena que acabem s'han registrat les defuncions dels infants: Rafael Uroz Garcia, de 27 mesos; Anton Gavañach Brunet, de 10 mesos; Maria Rosa Pomar López, de 6 mesos; Tomàs Conde Esteva, de 7 mesos; Isidora Carrera Anglada, de 6 anys.

—A l'edat de 69 anys morí també la veïna d'aquesta vila Dolors Anglada Borrell. A les respectives famílies fem present el nostre sentit condol.

—Durant l'any 1934 s'han registrat:
59 neixements: 36 nenes i 23 nens.
64 defuncions: 32 homes i 32 dones.
Matrimonis 24.

—L'altra setmana es celebrà el casament del jove Anton Prat i Deulofeu amb Rosa Antònia Nicola i Isern.

L'enhora bona i moltes felicitats.

LA FABRICA DE LLET CONDENSADA. Ha estat presentada ja a l'Ajuntament la sol·licitud de permís per a la construcció de l'edifici d'aquesta fabrica. Deseguida que minvin les fortes gelades s'empenrà la construcció, la qual, segons ens informen ocuparà un bon nombre d'obriers.

Cal esperar que serà aviat.

EL TEMPS.—En tancar la nostra darrera edició, donàvem compte d'haver caigut una nevada de més de 30 centímetres de gruix. Els dies següents foren de bonança i la neu es fongué tan depressa que a la fi de la setmana ja gairebé no en restava. Els demés dies de la quinzena han estat variats, alternant-se amb clars i ennuvolats, anant el termòmetre a les temperatures baixes, havent marcat els 10 graus sota zero.

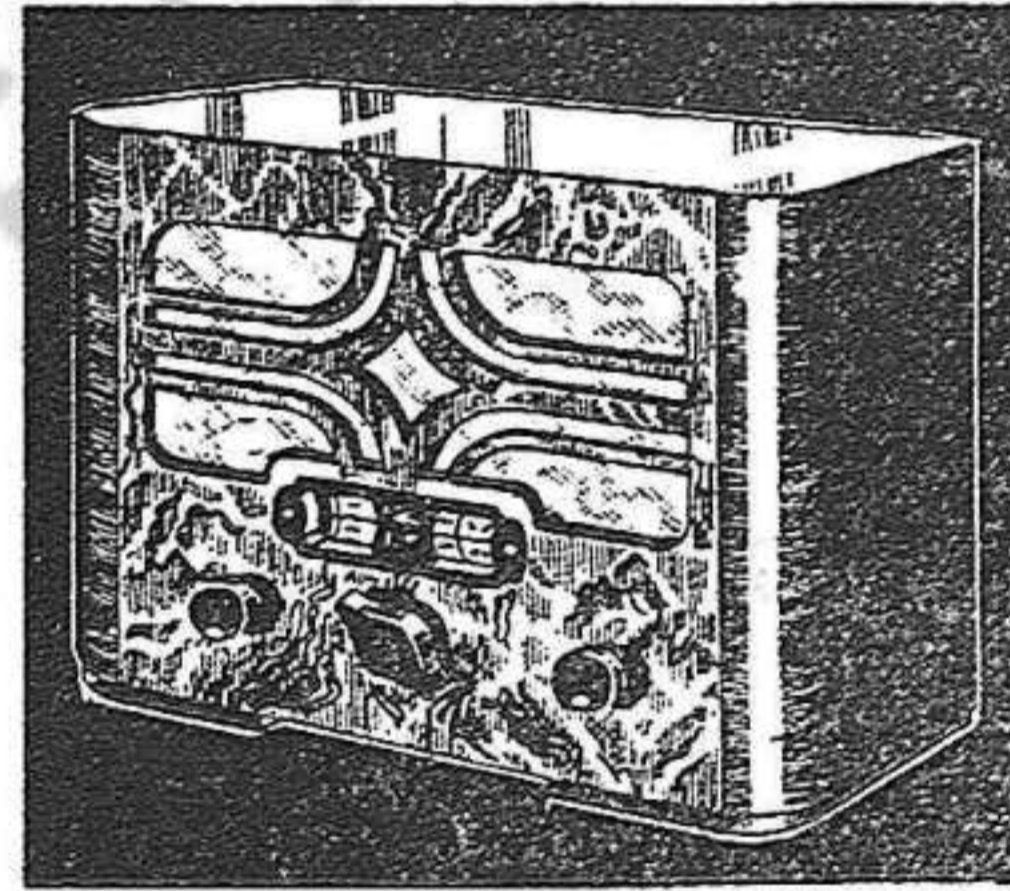
A hir, dissabte, fou un dia gris i ventós amb rufaca.

¡Vamos a jugar la última partida!



No. Os deixo; prefiero ir a escuchar mi nuevo «Super-Octodo» 521. Gracias a él sé lo que es un receptor selectivo y musical. Jamás hubiese creído que la T.S.H. hubiera progresado tanto. Si Vd. desea saber lo que es el «Super-Octodo» Philips 521, pida una demostración gratuita a domicilio.

PHILIPS
SUPER-OCTODO 521



Representant oficial
J. REGUANT

Carrer de la Llibertat
Telèfon 78-R

LA CASA DE
L'ELECTRICITAT

HOTEL

Terminus

== TOT CONFORT ==

Dayant l'Estació del Transpirenenc
Meravelloses vistes panoràmiques
Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions Espléndides

PREUS RAONABLES

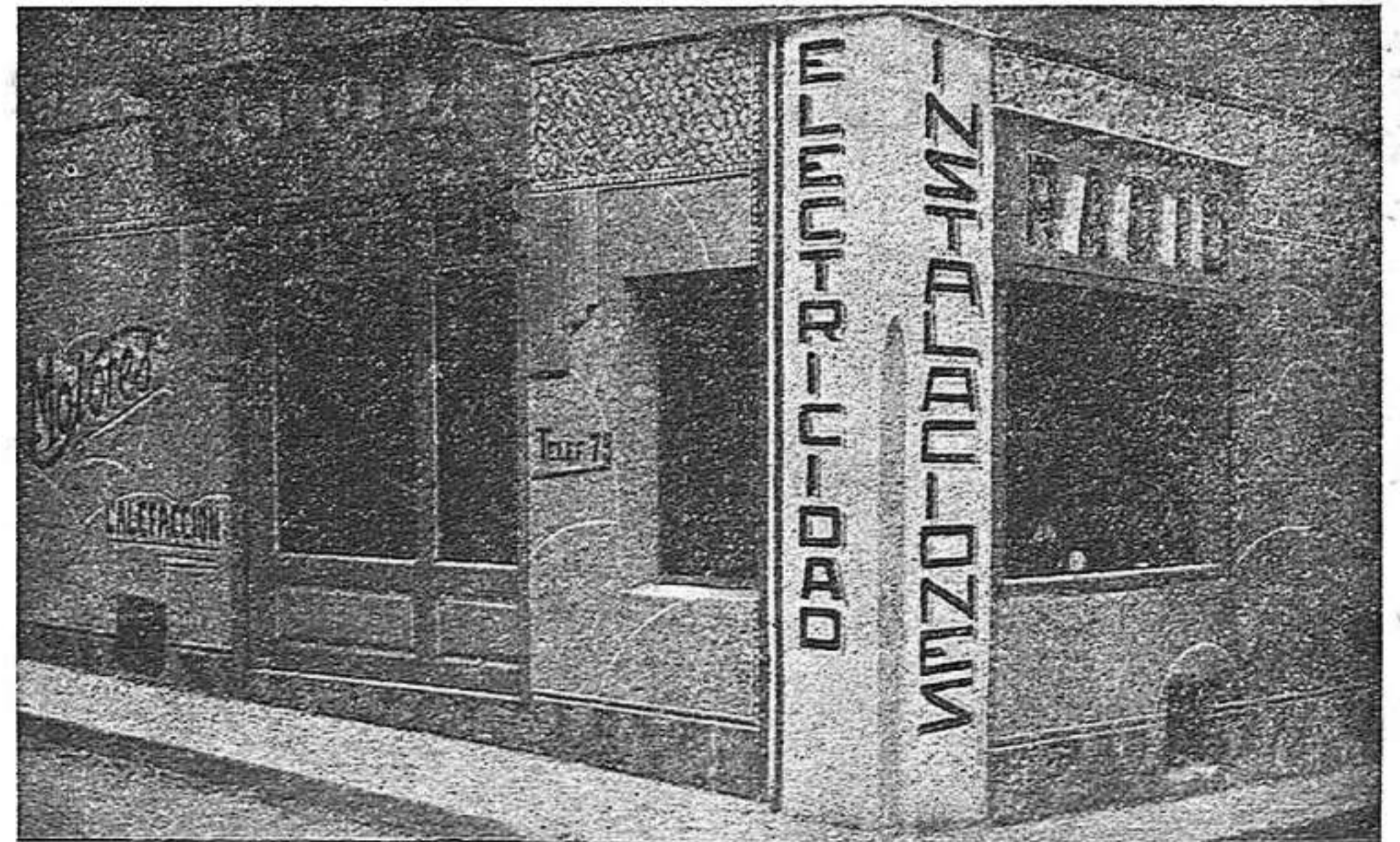
RICARD ALTIMIRAS

telefon, 8 - PUIGCERDA

ELECTRICITAT

J. CLOT

ESPANYA, 2



LLUM - FORÇA - CALEFACCIO - RADIO
Instal·lacions de tota mena - Reparacions

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

TELEFON: 20768

RELA ESTUDIS 74 y CANUDA 2

Representant per aquesta Comarca: JOAN PEIX - Revolució, 7 - Telèfon, 11-R PUIGCERDA

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis i al comptat

Construccions a gust del comprador o ja edificades

Raó:

MIQUEL PONS Procurador Puigcerdá

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres } **EL MES NET**

Superioritat en calories sobre els altres combustibles

Infinítament superior a tots els millors aglomerats

De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:

Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdá

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyigats ordinaris
Encanyigats Metàl·lics SIMPLEX
els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

Per encàrrecs:

Marcel·li FUXET
BOURG-MADAME

RECADER directe de Puigcerdá i sa Comarca a BARCELONA

P. GABAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda

dies de sortida de BARCELONA: DIMEGRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA
LLIBERTAT, 42 - Telèfon 108,

BARCELONA
RECH, 73 - Telèfon 15028
PETXINA, 6 - Telèfon 17622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÒMICS

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO

ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdá i Vic

Despatx a Vic: Riera, 31

URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf. — Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran). — PUIGCERDA.

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el GRAN HOTEL

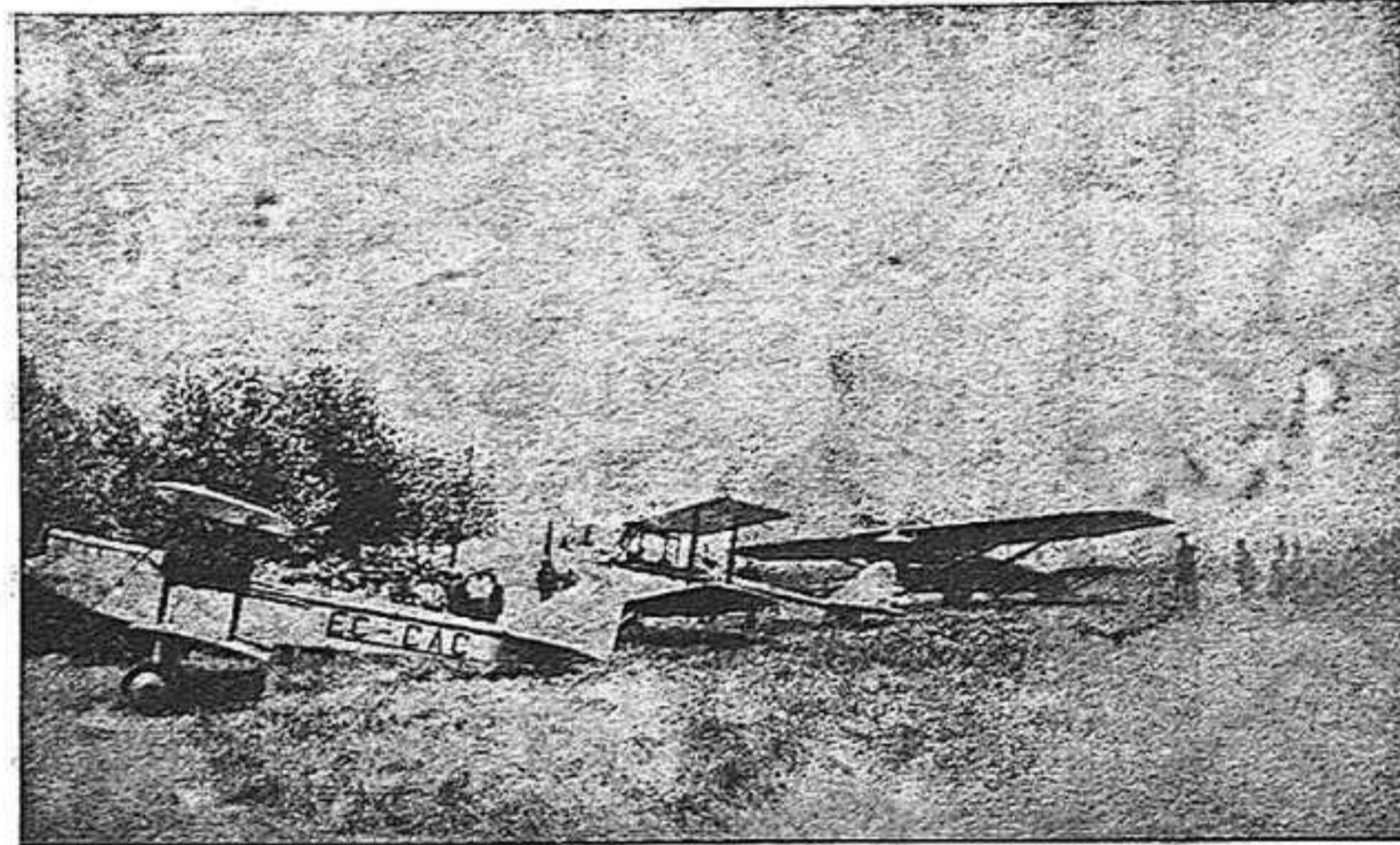
TIXAIRE us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.^a Martí
PUIGCERDA



Rajoleria i Tenleria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES
Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 7 d'Octubre 1934, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

Sortida Seu d'Urgell	12:15	4:00
> Organyà	12:45	4:30
> Oliana	13:30	5:15
> Pons	14:15	6:00
> Torà	14:50	7:00
> Calaf	15:15	7:15
Arribada Barcelona	17:45	10:30 f. c.

RETORN

Sortida Barcelona	14:45	
> Calaf	16:45	12:15
> Torà	17:05	12:40
> Pons	17:45	13:45
> Oliana	18:15	14:30
> Organyà	19:00	15:15
Arribada Seu d'Urgell	19:30	16:00

Barcelona - Puigcerdà - Seu d'Urgell

Sortida Barcelona		8:15f.c.	15:15f.c.
> Puigcerdà	7:—	13:—	18:45
> Martinet	7:45	13:45	19:30
Arribada Seu Urgell	8:30	14:30	20:15

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	6:45	14:15	17:—
> Martinet	7:30	15:—	17:45
> Puigcerdà	8:15	15:45	18:30
Arribada Barcelona	12:30f.c.	21:00f.c.	

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

Sortida Seu d'Urgell	9:00	15:00	20:—
> Andorra Escaldes	9:45	15:45	20:45
Arribada Seu Urgell	10:00	16:00	

RETORN

Sortida d'Encamp		9:00	12:45
> Escaldes-Andorra	7:30	9:15	13:00
Arribada Seu Urgell	8:30	10:15	14:00